

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 3426/2021

27.01.2022. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Ћирковић Мидић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – МУП РС, Одред жандармерије Краљево, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 291/21 од 27.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 291/21 од 27.09.2021. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Краљеву П1 483/20 од 20.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу за период од 01.01.2014. године до 15.12.2016. године, на име неисплаћеног додатка на плату за време ноћног рада, прековременог рада, рада у дане државних и верских празника и по основу ноћног рада на ванредном и посебном обезбеђењу исплати појединачне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног потраживања до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 112.805,73 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 291/21 од 27.09.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Краљеву П1 483/20 од 20.11.2020. године и одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу за период од 01.01.2014. године до 15.12.2016. године на име неисплаћеног додатка на плату за време ноћног рада, прековременог рада, рада у дане државних и верских празника и по основу ноћног рада на ванредном и посебном обезбеђењу исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужилац, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује на основу члана 404. став 1. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 - у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог и у утуженом периоду био је радно ангажован у специјалистичкој чети која је обезбеђивала утакмице, најчешће викендом, те је остварио сате прековременог, ноћног рада, ноћног рада и сате рада на дане верских и државних празника, за које му тужена није исплатила припадајући додатак на плату. Висина тужиоцевог потраживања опредељена је према подацима за запосленог ББ, а на основу пресуде Основног суда у Краљеву ПП 1017/16 а из разлога што тужена није доставила документацију за вештачење – евиденцију о присутности на раду за тужиоца.

Одлучујући о постављеном тужбеном захтеву, првостепени суд је утврдио, а на основу изведених доказа саслушањем тужиоца у својству странке и саслушањем сведока ББ, да је тужилац по налогу тужене у обављању својих дужности имао нередовности у раду и то прековремени рад, ноћни рад и рад за време државних и верских празника. Тужени, који је у току поступка оспоравао основ и висину постављеног тужбеног захтева истичући да су тужиоцу по наведеним основима исплаћене накнаде са припадајућим увећањем, а ове своје наводе није пружио доказе. У оваквој ситуацији, првостепени суд није могао да утврди висину спорног потраживања извођењем доказа вештачењем од стране судског вештака економско финансијске струке, обзиром да тужени, и поред ургенције суда, није доставио евиденцију присутности на раду из које би се утврдио обим оставарених часова рада, због чега је исти усвојио према постављеном тужбеном захтеву у односу на запосленог ББ, који је у овом поступку саслушан у својству сведока, као и налаза и мишљења вештака у предмету ПП 1017/16.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца са образложењем да је сходно члану 231. ЗПП, тужилац био дужан да докаже основ и висину потраживања односно стварни обим остварених часова рада у спорном периоду, што у конкретном случају тужилац није учинио, а чињеница да тужена није за потребе вештачења доставила евиденцију присутности на раду за тужиоца не преваљује терет доказивања висине потраживања на тужену, јер Законом о парничном поступку није прописана таква процесна могућност.

Међутим, овакво становиште другостепеног суда, по оцени Врховног касационог суда за сада се не може прихватити као правилно обзиром да је другостепена пресуда донета на основу погрешне примене материјалног права због чега је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено.

Одредбом члана 240. став 1. прописано је да је странка дужна да сама поднесе исправу на коју се позива за доказ својих навода, док је одредбом става 3. прописано да ако се исправа налази код државног или другог органа, друге организације или лица, која су издала исправу у вршењу јавних овлашћења, а сама странка не може да прибави исправу, суд ће на предлог странке или по службеној дужности да је прибави.

Одредбом члана 231. став 3. ЗПП прописано је да странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано.

Из списка предмета произлази да је тужилац као радник МУП-а – Одред жандармерије у спорном периоду у обављању својих дужности остварио сате прековременог рада, ноћног рада и рада за време државних и верских празника, што у

конкретном случају међу парничним странкама није било спорно, да је на околност обима остварених часова рада, на предлог тужиоца ангажован судски вештак, с тим да вештачење није обављено из разлога што тужена није поступила по налогу суда и доставила суду потребну документацију – евиденцију о присутности на раду за тужиоца за спорни период. У доказивању прековременог рада и броја прековремених сати, у недостатку писаних доказа, првостепени суд је ценио исказ тужиоца и саслушаног сведока из ког исказа је утврђено да је сведок запослен у истој чети као и тужилац, да су обављали исте послове и готово увек ишли на исте радне задатке, а висина спорног потраживања утврђена је према налазу и мишљењу судског вештака у предмету П1 1017/16 према подацима запосленог ББ - радника МУП-а.

Супротно ставу другостепеног суда, документација о оствареним часовима рада, представља податак о ком се води службена евиденција у оквиру надлежне организационе јединице тужене, па према томе тужилац исту није могао сам прибавити, већ суд на предлог странке, што је тужилац и учинио, или по службеној дужности, прибавља потребну документацију која се налази код државног органа. Тужилац је доказима којима располаже доказао чињеницу да је остварио часове прековременог рада, ноћног рада, рада у дане државних и верских празника и ноћног рада на ванредном обезбеђењу, с обзиром на начин рада код туженог, док за супротно (да је тужиоцу накнада за остварене часове по наведеним основима у целости исплаћена) тужена није пружила доказе, достављањем потребне документације, у ком случају мора сносити ризик таквог пропуста.

Терет доказивања чињеница које спречавају остваривање неког права или услед којих је право престало да постоји (да су тужиоцу исплаћене све накнаде које су предмет парнице) је на туженој, сагласно члану 231.став 3. ЗПП. Како у конкретном случају тужена своје тврдње о извршеној исплати предметних накнада није доказала, иако се сви евентуални докази о томе налазе код послодавца, дужна је да сноси терет својих недоказаних тврдњи.

С обзиром на наведено, другостепени суд ће имати у виду примедбе на које му је указано овим решењем и у поновном поступку, правилном применом материјалног права, поново одлучити о жалби тужиоца.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 415. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић